



Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insertate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 22.

V Ptuj v nedeljo dne 29. oktobra 1905.

VI. letnik.

Na grobih.

„Kje je človek, ki bi božji sklep razmotril?
Kje oko, ki v brezdnost to gleda?
Sveti, sveti, sveti Bog grobov ti,
Z grozo Te častimo mi!“

Schiller.

Minulo je zopet leto in dan, pošljo je v večnost!
Minila je krasna spomlad, minilo toplo poletje, usahnil je marsikateri cvet, ne da bi bil rodil obetajoči sad!

List, vel list pade pred Tebe, list, kateri še je bil pred kratkim v sej svoji lepoti na drevesu, truden list, enak tebi človeško bitje, ki bodeš šlo znabiti že na skorem spavat kakor on k svojim tovarišem!

Narava gre k počitku, spominjajoč nas na naš počitek, spominjajoč nas na vse tiste, ki so živeli svoj čas med nami, katerih pa ni več med nami, spominjajoč nas na tiste, ki so bili srečni in nesrečni, ravno tako, kakor mi!

Črv grize v cvetu, kdo bode potem tako brezmiseln, da bi upal na večne — sanje, ki jih imenujemo življenje?

Ena gomila pokriva starca, kateri si je želel po bitkah življenja, da bi mu smrt pripravila vsaj miren prostorček, na katerem bi si spočil, druga zopet mladeniča, kateri je zaupno gledal v bodočnost in kateremu je neusmiljena smrt pristrigla vsa upanja, vse njegove sklepe!

Tukaj leži žena, izvrstna gospodinja, tam zopet deklica, katero je kakor mraz cvetljico ugonobil življenja vihar.

Ta blesteči kamen z zlatim napisom nam namanja, da počiva pod njim človek, kateremu je polnela sreča dovolj posvetnega blaga in drugi leseni

križec pa je morda zadnji spomin na ubogega siromaka, katerega je spremljal v celem njegovem žitju neusmiljeni spremljevalec — glad!

Srečni in nesrečni, mladi in stari, vsi ležijo tik en družega in spavajo dolgo, trdno spanje.

Globočina groba, kaj nam vendar vse prekrivaš? Boječe se krči naše srce že pri misli na tebe, a vendar ni nesrečen, kdor v grobu leži! Res je, da mu je zatemnelo za vselej oko, res je, da ne vidi več tega lepega sveta, res, da ogreva rumeno solnce njegovo gomilo, a on ne čuti več njegovih žarkov, ne čuti več veselja tega sveta. A ne čuti pa tudi več nobene burje, ne čuti več preganjanja, ne čuti obrekovanja, ne čuti življenja viharja!

Tukaj sem na grobe pridite vi vsi tisti, ki trosite sovraštvo in obrekovanje med ljudmi, tukaj sem vi vsi tisti, kateri obrekujete, tukaj sem vi vsi tisti, ki bi svojega bližnjega vtopili v žlici vode, ako bi vam bilo mogoče. Tukaj, ravno tukaj bodeste sprevideli, kako brezvestno je vaše počenjejanje.

Pridite pa tudi sem vi vsi tisti, ki trosite sovraštvo med narode, ker tukaj sprevidite morda tudi vi, kako brezvestno je tudi vaše počenjejanje. Nemec in Slovenec, ali je med njima le kaki razloček tukaj? Čemu preganjaš toraj ti svojega bližnjega radi tega, ker drugi jezik govori, čemu se sovražita, ko pa bode ta znabiti na skorem molčala za vselej oba!

Globočina groba, ti si globok preprad, ki objemlješ vso zemeljsko sovraštvo, ki objemlješ vso naše preganjanje, ki pa objemlješ tudi neizrečeno mnogo zemeljske ljubezni!

Zakaj tukaj, v teh gomilah leže tudi tisti, kateri so nas ljubili in katere smo ljubili tudi mi. — Spavajte mirno draga mati, ki ste nas ljubili svoj čas tako

gorko, tako edino zanesljivo, spavajte mirno dragi oče, ki ste nas oh, prerano zapustili! Spavajta mirno dragi bratec, draga sestrice, ljubi tovariš in draga tovarišica, ki ste bili nekdanj z nami tako veseli! Spavaj mirno draga žena, dragi mož, kojega srce je plamtelo nekdanj tako vroče za nas, spavajte mirno vsi ljubi otročiči, ki smo vas zasuli v prerani grob! Spavajte mirno vsi, vsi prijatelji in znanci, zakaj, saj ne bode dolgo, da pridemo za vami!

Oh, zares strašna bi nam bila groba globočina, ako bi ne bilo upanja, na svidenje!

Toda On, katerega podoba visi tam le na križu, On, kateri je trpel na tej zemlji več, kakor katero človeško bitje, On je odvezel grobu vso grozo! On nam je porok za to, da nismo vseh teh, kojih spomin obhajamo ravno sedaj o prazniku vernih duš, zakopali za vselej, On nam je porok za to, da se zopet vidimo. Kakor je namreč sam vstal iz svojega svetega groba, kakor je premagal vrata peklenska, premagal smrt, tako bodejo vstali iz teh grobov vsi tisti, ki smo jih zakopali v nje.

Za to pa nam je treba tako živeti, kakor je on zahteval od nas, namreč v medsebojni ljubezni, zakaj prišel bode dan, ko bodejo zadonele tudi na teh grobih angeljev trobente, ki bodejo zvale vse naše drage, pa tudi vse naše sovražnike z nami vred na sodbo nebeško!

Ob začetku šolskega leta.

„Več jezikov znaš, več veljaš“ — je stari pregovor, kateri se je že pri marsikaterem uresničil in kojega resničnost mora pač vsak pameten človek pripoznati, ako mu je le količkaj za to, da bi malo pogledal še enkrat onkraj domačega plota in ne bi vedno tičal za domačo pečjo!

Še le pred kratkim je poročalo več ameriških listov o nekem jako značilnem dogodku, ki se je vršil v glavnem mestu zedinjenih ameriških držav, v New-Yorku. Na ulici prijeli so redarji neko deklico, katera je jokaje stala in plaho gledala pred se, ne vedoč, kaj bi počela, na katero stran bi se obrnila. Povpraševali so jo v različnih jezikih, kdo da je in od koder je prišla. Deklica je sicer govorila, a nihče nje ni razumel. Odvedli so jo toraj na policijo. Tam so poskrbeli celo tolpo tolmačev (ljudi, ki so večši navadno mnogih jezikov in ki se toraj rabijo pri občevarju s takimi, kateri jezikov dotičnega kraja niso zmožni). Ti tolmači, bilo jih je, kakor omenjeno prav veliko število, povpraševali so deklico v različnih svetovnih jezikih, a dobili so vsikdar od nje isto znamenje, da jih ne razume. Konečno poslali so po nekega misijonarja, o katerem je šla govorica, da zna vse evropske jezike. Ta misijonar je tudi spraševal deklico v različnih jezikih in je takoj spoznal, da je deklica — rojena Kranjica! Začel jo je nagovarjati v slovenskem jeziku in glej, deklica ga je razumela! Samega veselja, da se je vendar končno posrečilo najti človeka, ki razume njen jezik, objela je misijonarja in se je na ves glas razjokala. Ta

deklica, piše se Julika Mašek, bila še je le tri dni v navedeni deželi in je bila zgrešila v velikem mestu pot. Neki redar jo je popeljal po tem dogodku k njenim sorodnikom in znancem!

Kaj nas uči to poročilo, posneto skoraj dobesedno iz nekega ameriškega časopisa, izhajajočega v istem mestu?

Ako bi se bila ta deklica v svoji stari domovini naučila vsaj nekaj besedic — nemškega jezika, potem ne bi bilo treba pozvati cele ducate tolmačev, ne, najbrž bi jej bil pokazal kateri bodi pot, kamor je bila namenjena, saj stanuje v imenovanem mestu nad dve sto tisoč Nemcev in je povrh še ta jezik učni predmet v vsaki srednji šoli imenovanega mesta. Te dogodbe nikakor nismo priobčili znabiti v zasmeševanje krajnskega jezika, ne, vsak jezik je od Boga, toda priobčili jo smo, da pokažemo zopet ljudstvu, kako brezvestno postopajo ravno tisti, ki se imenujejo voditelji slovenskega ljudstva napram svojemu ljudstvu, ker mu branijo s vsemi svojimi močmi učenje drugega deželne, toli važnega jezika, namreč — nemškega.

Stariši, skrbite za pravi poduk Vaše dece, skrbite za njega ravno sedaj, ko se prične zopet poduk v ljudskih šolah na deželi! Zahtevajte brezobzirno od Vaše domače šolske oblasti, zahtevajte odločno od višjih šolskih oblastij, da se bode podučevalo v Vaših ljudskih šolah ne le tisto, kar postava izrečno zahteva, temveč tudi tisto, kar postava tudi pripušča, da se podočuje, ako to Vi zahtevate.

Dragi nam, kaj Vam pomaga, ako je na primer sklenil krajni šolski svet na tej ali drugi šoli, da bi se moral v višjih razredih, ali pa vsaj v zadnjem letu podučevati drugi deželni jezik, ako se pa nihče ne briga za to, ali se tudi ta poduk izvršuje ali ne? — Dobro nam je znano, da v marsikaterem kraju žele kmetje poduk nemškega jezika v svoji domači šoli, dobro pa nam znano tudi to, da se te želje žalibog preprečijo večkrat celo od učitelja dotičnega razreda. Taki gospodje zabranijo poduk v nemščini navadno iz svoje politične zagrizenosti, iz svoje mrznje, katero goje nasproti vsemu, kar je nemškega. In takim gospodom treba je stopiti najprvič in to tem bolj na prste, ker taki gospodje s tem svojim počenjanjem ravnaajo ne le brezvestno, temveč celo — zahrbtno! Glejte kmetje, vsaki učitelj podučuje svojo deca ali sam v nemškem jeziku, ali pa jo pošlje — v nemško šolo, med tem ko vsaj nekateri zabranjujejo na vse kriplje ravno ta poduk kmetjski deci. In dohtarji in farji? Še nikol nobeden dohtar ni živel med Slovenci, in naj bi še tako „navdušeno“ narodno „deloval“, ki ne bi pustil svoje dece podučevati v nemškem jeziku in vsa deca, kateri so gospodje v farovžu navadno le — „strici“ mora v nemške šole, ali pa se mora učiti nemščine! Čemu le neki bi se je potem ne smela učiti slovenska kmetjska deca? Da, da, saj vemo, kako je, vemo tudi in smo že večkrat razmotrivali, zakaj bi naj ostal le kmet zabiti, zakaj le njegova deca nevedna! Ako ta „prešmentana nemška špraha“ zares hoče